

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/47/2018
Identifikačné číslo spisu:	1515010757
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1515010757.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného V. Q. pre prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 26. septembra 2018 v Bratislave dovolanie obvineného V. Q. podané prostredníctvom jeho obhajcu Mgr. Petra Šumšalu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 16. marca 2017, sp. zn. 4To/5/2017, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného V. Q. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 15. júna 2016, sp. zn. 4T/106/2015, uznal obvineného V. Q. vinným z prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 29. júla 2015 v čase asi o 00.25 hod. v Bratislave na Budatínskej ulici pri zastávke autobusu vedľa Hypermarketu Tesco v smere do Petržalky počas kontroly totožnosti hliadkou PZ PMJ Bratislava v zložení npor. Mgr. T. K. a ppráp. Mgr. P. A. pri predkladaní dokladu totožnosti si zasunul pravú ruku pod nohavice do rozkroku, načo bol vyzvaný, aby túto ruku vytiahol von, toto neuposlúchol a ľavým kolenom kopol ppráp. Mgr. P. A. do oblasti rozkroku nad pohlavný úd, na základe čoho boli voči obžalovanému použité donucovacie prostriedky, pričom aj počas ich použitia sa obžalovaný správal agresívne, kládol aktívny odpor, v dôsledku čoho spadol aj s príslušníkmi PZ na zem, kričal o pomoc, hádzal svojim telom a kopal okolo seba, pričom ppráp. P. A. spôsobil pomliaždenie v oblasti panvy.

Za to okresný súd obvineného odsúdil podľa § 323 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 37 písm. m) Tr. zák. a § 38 ods. 4 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 28 (dvadsaťosem) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. ho súd pre výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Napokon mu súd podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. uložil aj ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený Q. odvolanie, o ktorom Krajský súd v Bratislave (ďalej len

„krajský súd“) rozhodol uznesením zo 16. marca 2017, sp. zn. 4To/5/2017, tak, že ho podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený Q. 20. februára 2018 dovolanie podané prostredníctvom jeho obhajcu - Mgr. Petra Šumšalu, advokáta so sídlom Krasovského 13, 851 01 Bratislava.

V podanom dovolaní obvinený uplatnil dovolacie dôvody § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Tr. por., t. j. zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a napokon rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c), g), i) Tr. por. obvinený namietal, že

- krajský súd sa odmietol zaoberať, alebo sa len veľmi povrchno zaoberal množstvom rozporov a nezrovnalostí vo výpovediach svedkov - príslušníkov polície Mgr. P. A. a Mgr. T. K., pričom výpovede vyššie uvedených svedkov boli bezpochyby produkované s cieľom vyhnúť sa trestnému stíhaniu za možný trestný čin ublíženia na zdraví a zneužitia právomoci verejného činiteľa;

- krajský súd opomenul prihliadnuť k výpovedi svedka V. K., ktorý detailne popísal mechanizmus zákroku vyššie uvedených svedkov, pričom odvolací súd sa bez ďalšieho priklonil k výpovediam svedkov Mgr. P. A. a Mgr. T. K.;

- krajský a rovnako tak aj okresný súd odmietli zabezpečiť a vykonať dôkaz v podobe nahrávky z kamerového systému zo služobného vozidla vyššie označených príslušníkov polície;

- konajúce súdy nesprávne vyhodnotili jeho konanie ako priestupok, ktorý bol dôvodom k nezákonnému zákroku príslušníkov polície, pričom naďalej zotrval na svojej argumentácii založenej na tvrdení, že zákrok od počiatku smeroval k tomu, aby boli u neho nájdené drogy;

- krajský súd vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotil pokiaľ ide o pohnútku konania obvineného, miesto činu, spôsob jeho spáchania a jeho následok;

- konajúce súdy vykonali len dôkazy v neprospech obvineného a odmietli vykonať čo i len jeden dôkaz svedčiaci v jeho prospech, čím došlo k úmyselnému zabráneniu zistenia objektívnej pravdy.

Písomným podaním doručeným 27. marca 2018 obvinený Q. doplnil svoje dovolanie, v ktorom predložil ďalší ním zabezpečený dôkaz svedčiaci pre záver, že príslušníci polície svedkovia Mgr. P. A. a Mgr. T. K. jednak vykonali kontrolu mimo zorného poľa ich funkčného kamerového záznamu a navyše k tomu úmyselne vypili aj zvukový záznam, aby nezanechali žiadny dôkaz svedčiaci o nezákonnosti ich služobného zákroku.

Z týchto dôvodov obvinený Q. navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. vyslovil porušenie zákona v § 319 Tr. por., napadnuté uznesenie zrušil a rovnako tak rozsudok okresného súdu a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu Bratislava V prikázal, aby vec opätovne prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa 9. marca a 27. apríla 2018 vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava V (ďalej len „prokurátor“) tak, že ho navrhla podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

V písomných podaniach v podstate uviedla, že obvinený Q. v dovolaní len „recykluje“ svoju obhajobnú argumentáciu prednesenú v predchádzajúcich štádiách súdneho konania, pričom na všetky ním vznesené námietky bolo zo strany konajúcich súdov dostatočným spôsobom reagované. Keďže uvedené námietky nenapĺňajú žiadny dovolací dôvod, navrhla dovolanie obvineného Q. ako nedôvodné podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Dňa 30. júla 2018 bol spisový materiál spolu s dovolaním riadne predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie.

Následne najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného V. Q. i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), prostredníctvom zvoleného obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Zároveň ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak, z § 385 ods. 1 Tr. por. *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Ako je uvedené vyššie, obvinený medzi všetkými tromi právnymi dôvodmi dovolania nerozlišuje a namietané skutočnosti klasifikuje tak podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., ako aj podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. a napokon aj podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Pokiaľ ide o prvý z týchto dôvodov - zásadné porušenie práva na obhajobu, konštantná judikatúra dovolacieho súdu toto právo chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Z dôvodu § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

Určujúcou v tomto smere bude rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu. Napríklad v uznesení zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011 (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR číslo 6/2012 pod poradovým číslom 120) najvyšší súd judikoval, že ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov (§ 34 ods. 1 a § 44 ods. 2 Tr. por.), zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred

meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 208 ods. 1 a § 274 ods. 1 Tr. por.). Nemožno však úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo.

Vo vzťahu k tejto trestnej veci sa dovolací súd stotožnil s názorom prokurátora, že z dovolania nevyplýva, ako konkrétne malo dôjsť k zásadnému porušeniu práva na obhajobu. Z podaného dovolania žiadne takéto porušenie nevyplýva.

Nad rámec tohto dovolací súd dopĺňa, že obvinený bol tak v prípravnom, ako aj v súdnom konaní zastúpený zvoleným obhajcom, ktorý sa úkonov trestného konania zúčastňoval. Obvinený si obhajcu zvolil aj v konaní pred dovolacím súdom. Zároveň orgány činné v trestnom konaní a súdy poskytli obvinenému adekvátny priestor na realizáciu práva na obhajobu a tento priestor bol zo strany obhajoby aj využitý. V tomto smere teda dovolací súd žiadne pochybenia nezistil.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., obvineným uvádzané dôvody sa prakticky prekrývajú s už vyššie uvedeným. V tomto prípade navyše treba povedať, že za nezákonnosť nemožno považovať nevykonanie dôkazu, ktorý existuje iba v teoretickej rovine. Je plne na úvahe súdu, aby sám rozhodol v okolnostiach prípadu, ktoré dôkazy na zistenie skutkového stavu, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, vykoná, bez ohľadu na to, ktorá zo strán konania ich navrhla.

Pokiaľ ide o tretí dovolací dôvod, a síce, že rozhodnutie súdu malo byť založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, v rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) a pod. i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi (§ 47 ods. 2 Tr. zák.). Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, alebo korigovať len odvolací súd.

Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí

súdu druhého stupňa.

V trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Ani tento dovolací dôvod však nie je daný. Už zo zhrnutia vyššie plynie, že námietky obvineného sú rýdzo skutkovej povahy. Obvinený nimi spochybňuje súdmi ustálený skutkový stav, resp. hodnotenie dôkazov (hlavne výpovede príslušníkov polície - svedkov Mgr. P. A. a Mgr. T. K.) a následne predostiera vlastnú verziu skutku založenú na inom, pre neho priaznivom hodnotení dôkazov. Ako však súd podrobne rozviedol vyššie, námietky tohto druhu dovolací súd preskúmať nemôže.

Záverom dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že obvinený v rámci podaného dovolania uplatnil argumentáciu úplne identickú z predchádzajúcich štádií trestného konania, s ktorou sa najmä odvolací súd veľmi detailne vysporiadal, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia dal odpoveď na všetky podstatné námietky obvineného.

V tejto súvislosti sa potom upriamuje pozornosť obvineného na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. septembra 2014, sp. zn. 1 TdoV 10/2014, v ktorom sa konštatuje, že „v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakovane vo svojom rozhodnutí správne právne závery súdu prvého stupňa.“ Obdobne v inej veci (uznesenie zo 14. decembra 2015, sp. zn. 2 Tdo 62/2015) dovolací súd vysvetlil: „Keďže obhajobné tvrdenia obvineného sa nezmenili a premietli sa do odvolacích námietok, je správny postup odvolacieho súdu, pokiaľ okrem vlastných úvah vo zvyšku riešenej problematiky odkazuje na dostatočné odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Opak by bol formalistickým „odpisovaním“ od nižšej súdnej inštancie.“ Táto argumentácia sa potom bezo zvyšku vzťahuje aj na odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu.

Z prezentovaných záverov je teda zrejmé, že obvinený v dovolaní len formálne odkazuje na tri dovolacie dôvody, no v skutočnosti predostiera argumenty, ktoré svojim obsahom nenapĺňajú nielen dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a písm. i) Tr. por., ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Vychádzajúc z týchto úvah a ustálenej rozhodovacej praxe dovolací súd dospel k záveru, že v posudzovanej trestnej veci dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a písm. i) Tr. por. evidentne nie sú dané, preto dovolanie obvineného s použitím § 382 písm. c) Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.